

5

UIT HET LEVEN VAN KONING GORILLA

Koning Gorilla, uit wiens misdadig leven wij ons voorstellen hieronder eenige tafereelen te schetsen, was de oudste zoon van een vorst, die denzelfden naam droeg en behoorde tot het **Gorilla**-geslacht, dat door wanbestuur en knevelarij het volk diep ongelukkig had gemaakt en dan ook door het volk herhaaldelijk werd weggejaagd, doch zich telkens, steunende op vreemd geweld, weer op de troon wist te herstellen. Reeds in zijn jongelingsjaren openbaarde zich bij onzen **Gorilla** de bedorven aard van zijn geslacht door een liederlijk leven, uitsluitend aan Venus en Bachus gewijd. Bij herhaling vond men hem dronken in de goten zijner residentie, waarop hij als een zwijn door zijn aanstaande onderdanen werd thuisgebracht. Bij dergelijke gelegenheden maakte hij het meermalen zoo bont, dat de toekomstige vorst dikwijls een welverdiend pak slaag opliep, waarbij het soms meer geluk dan wijsheid was, dat hij het leven er nog afbracht. Zoo bevond hij zich reeds vroeg in vertrouwelijken omgang met de maintenée van zekeren meneer H.... te D.... die, eens toevallig binnentredende, hem daar aantrof en onmiddelijk van alle trappen afsmeet, met de boodschap: „Ga nu aan je koninklijken vader zeggen, dat ik je van de trappen heb afgedonderd!” Beneden gekomen, had hij nog zoo'n vaart en vluchtte hij zoo haastig, dat hij stellig in de gracht zou zijn terechtgekomen, indien niet twee werklieden daar voorbij komende, hem nog bijtijds hadden gegrepen.

Hij zonk al dieper en dieper, zoodat de oude **Gorilla**, terwille zijns zoons in schulden gedompeld, eindelijk besloot hem van het hof te verbannen. **Gorilla** begaf zich daarop naar een ander land, na eerst de juweelen van zijn moeder te hebben gestolen, die hij zoo vrij was in den vreemde te verkoopen. Van de opbrengst dezer zoo schandelijk verkregen gelden kon hij weer geruimen tijd een leventje leiden met Wijntje en Trijntje, doch toen al het geld opnieuw was verbrast en verzwendeld, begaf hij zich naar zijn vaderland terug, om nog eens te probeeren geld van den ouden **Gorilla** los te krijgen. Wij zullen zien hoe hij terugkwam en welke de vreeselijke gevolgen zijner geldafpersing zijn geweest.

Het was een donkere avond in het voorjaar, toen de schildwacht aan het ijzeren hek van het buitenverblijf des ouden **Gorilla's** een schamel gekleed persoon den weg naar 's konings woning zag opkomen; zijn gelaatstrekken waren te-

rugstootend en droegen de sporen van een weinig ingetogen leven. Een zware roode baard omkrulde zijn vervallen gelaat en zijn kleeding bestond in een nauwsluitend frak en een dito broek met sous pieds. Zijn hoofd was bedekt door een flambard en zijn hand omvatte een doornen stok met looden knop, een zoogenaamden ploertendooder.

Was het te verwonderen dat de schildwacht aan dezen vreemdeling van zulk een ongunstig voorkomen den toegang tot het buitenverblijf weigerde? Zeker niet, althans de schildwacht versperde hem den weg.

Hieruit ontstond een woordenwisseling en de dienstdoende commandant der wacht, de brigadier Jossens, die op het gerucht toesnelde, bedreigde den vreemdeling in arrest te zullen stellen, indien hij zich niet verwijderde.

De vreemdeling van een hartstochtelijk karakter, dreigde op zijn beurt de wacht met zijn stok, totdat er eindelijk voor allen uitkomst kwam opdagen in den persoon van een vertrouwd dienaar des konings, wiens woorden: het is prins **Gorilla!**, den schildwacht en den brigadier als een donderslag troffen. Prins **Gorilla** begaf zich met een sarcastischen glimlach op het gelaat, voorbij de ontstelde wachten in de tuin van het paleis, terwijl de dienaar van den koning en de brigadier Jossens eenigen tijd op en neder wandelden en het geval verder bespraken. Het was ongeveer zeven uur des avonds toen deze beide vrienden afscheid van elkaar namen. Omstreeks tien uur van denzelfden avond, na aflossing der wachten, wandelde de brigadier Jossens nog een oogenblik in den tuin, toen hij bemerkte, dat er nog licht brandde in de werkkamer van den koning, wat anders zelden het geval was. Door nieuwsgierigheid gedreven, drentelde hij een weinig nader tot het paleis en vernam terzelfder tijd een heftige woordenwisseling. Hoewel hij de woorden, die daar gesproken werden, niet kon verstaan, bemerkte hij dadelijk, dat de koning en zijn zoon twist hadden, hetgeen ook af te leiden was uit beider heftige bewegingen, die door het venster zichtbaar waren.

Plotseling ziet hij prins **Gorilla** met diens doornen stok een uitval doen naar het lichaam zijns vaders, hij ziet den ouden man wankelen en op een stoel inéénzinken. Op hetzelfde oogenblik snelt prins **Gorilla** naar het venster en sluit de blinden. Brigadier Jossens verwijdert zich en begaf zich ter ruste, maar de slaap ontweek zijn oogleden, steeds stond hem het schrikbeeld voor zijn oogen van: **een zoon, die zijn vader slaat!**

Eerst na eenige uren beving hem een onrustige slaap waaruit

hij reeds vroegtijdig werd gewekt, om de treurige mededeeling te ontvangen: „**de koning is hedennacht aan een beroerte overleden!**”

In allerijl werd een renbode naar de hoofdplaats des rijks gezonden om dit treurige nieuws aan de betrekkingen des vorsten te berichten en aan de vorstin, die gescheiden leefde van haar gemaal.

Daarenboven werd een bericht gezonden, (let wel), aan prins **Gorilla**, die, zoo het heette, nog steeds verblijf hield in dat vreemde land met verzoek uit naam van zijn volk, om de waardigheid van koning inplaats van zijn overleden vader te aanvaarden en zoo ontving het volk den indruk, dat prins **Gorilla** toen koning **Gorilla** geworden, niet eens bij het overlijden zijns koninklijken vader was tegenwoordig geweest. Arme prins!

Brigadier Jossens was echter over dit voorval geenszins te spreken en toen zijn vriend, de dienaar des konings, hem uitnoodigde in het geheim nog een laatste blik te werpen op zijn overleden meester, voldeed hij hieraan waarne met meer dan één reden. Weemoedig richtten zij zich naar de legerstede des vorsten: daar lag hij, hun koning, doch... ontzetting greep beiden aan, toen brigadier Jossens, gedachtig aan hetgeen hij den vorigen avond had gezien, een onderzoek instelde, en den dienaar des konings opmerkzaam maakte op een dikte, die op het lichaam des konings, even onder de plaats waar het hart ligt, zichtbaar was.

Men onderzocht verder en blauwe plekken deden zich aan hun oog voor. Alle bewijzen waren op het lijk voorhanden, dat de koning geen natuurlijken dood gestorven was, en toen brigadier Jossens mededeelde wat hij den vorigen avond gezien en gehoord had, waren beiden overtuigd dat de oude koning een gewelddadigen dood gestorven was.

Op de vraag waar prins **Gorilla** zich bevond, antwoordde de bediende, dat hij hem omstreeks elf uur des avonds haastig had zien vertrekken. Hij zag er toen zeer ontdaan uit en, in den corridor op den bediende toetredende, had hij dezen gezegd, dat de koning sliep, en hij, prins **Gorilla**, onmiddellijk op reis ging. Dienzelfden nacht moest prins **Gorilla** nog een havenplaats bereikt hebben en den volgenden avond was hij reeds weder in het vreemde land terug, maar in die 24 uur was er een verschrikkelijk drama tusschen vader en zoon afgespeeld.

Sedert werden allerlei verhalen omtrent den dood van den ouden koning verspreid: sommigen meenden hem in leven gezien te hebben in een verwijderd land; anderen beweerden

dat hij nog leefde, maar gevlucht was, teneinde zijn schulden te ontgaan; alles praatjes, anders niets; de hier medegedeelde geschiedenis is de zuivere waarheid, door ooggetuigen verhaald. Opmerkelijk is ook dat men zijn voorgangers in den vorstelijken grafkelder mag bezichtigen, maar men weigert u het gebalsemde lijk te laten zien van den koning, wiens treurig uiteinde wij boven omschreven.

Zoo werd **Gorilla** dan **Koning** op hetzelfde moment dat hij **Vadermoorder** werd. Het zal wel niemand verwonderen, dat zijn leven als koning een aaneenschakeling werd van beestachtigheden in allerlei vorm, en dat de zaken van staat en volk door hem geheel werden verwaarloosd en ten gronde gericht. Dat hij niet opzag tegen verdere moorden, zal ook een ieder vrij natuurlijk voorkomen en een tweede moord was dan ook een zijner eerste regeeringsdaden. Hij had namelijk een tante, die in overspel leefde met een harer bedienden, Hannes van R... die ze later tot geheimschrijver benoemde, met wien ze de halve wereld rondreisde en eindelijk van plan scheen in het huwelijk te treden. Toen **Gorilla** daar de lucht van kreeg, vreesde hij dat het vorstelijk **Gorilla**-geslacht daardoor zou worden onteerd en om dit te voorkomen, liet hij den geliefde van zijn tante eenvoudig ver-
geven.

Voor al zijn wandaden zocht hij vergetelheid in den drank en verliederlijkte daardoor zoodanig, dat een zeker koopman hem **den grootsten ploert** noemde van zijn rijk. Zijn geheele leven was dan ook inderdaad niets anders dan aaneenschakeling van misdad en ploerterij. Hij vloekte als een ketter zelfs in het openbaar tegen generaals die voor hunnen troep stonden. Hij beleedigde op de grofste wijze oude admiraals die zijn vader eervol en trouw gediend hadden. Een zijner gezanten hield hij aan een officieel diner voor den gek, alsof het een clown uit een spel was. De gezant vroeg zijn ontslag. De raadgevers van den vorst brachten dezen zijn ongelijk onder het oog. „Goed! Ik zal hem voldoening geven en hem daartoe noodigen aan een tweede diner”. Bij dit tweede diner maakte hij het nog bonter dan bij het eerste.

Hij hield veel van soldaatje spelen, en het ontwerpen van schoudergeweren voor het leger was zoowat zijn eenige staatszorg, waarbij hij soms zelfs nog jammerlijke blijken van onkunde gaf. Zoo bracht hij eens een bezoek aan zijn leger bij de manoeuvres in het kamp M..... en moest toen met alle geweld zijn militarisme luchten door zelf te kommandeeren. Maar hij bleek zelfs in zijn moordenaarsbaantje zóó slecht op de hoogte van zijn tijd te wezen, dat hij **oude**

kommando's gaf, jaren herwaarts in gebruik, waarvan de soldaten niets meer verstonden en die ze natuurlijk niet konden uitvoeren. Inplaats van in te zien dat dit **zijn** schuld was, voer hij op de schandelijkste wijze uit en gaf allen **arrest!** Doch daarbij bleef het niet. Den volgenden dag ontmoette een wandelaar in het park van zijn lustslot op L. tot zijn verwondering alle schutters, gewapend met geweren! Op zijn vraag wat dit te beteekenen had, antwoordden zij schouderophalend: „Och meneer, de koning heeft ons last gegeven om alle officieren die in het bosch komen onmiddellijk dood te schieten”.

Een ander maal, toen hij zich in genoemd kamp bevond, begaf hij zich, wetende dat de dagbladen zijn volksliefde luide zouden verkondigen, naar de veldkeuken, waar hij den kok gelastte een weinig soep te laten proeven. Door den hevigen wind woei er eenig stof en zand in den ketel, dit bemerkte **Gorilla** waarop hij den kok toevoegde: „Jij moet Godverdomme zorgen dat er geen zand in de soep waait!” Zeer gevat antwoordde de kok: „Gelast dat aan Hem, die het laat waaien”! Toornig verliet **Gorilla** den kok, die er bij uitzondering goed afkwam, althans niet gestraft werd.

In datzelfde kamp kwam eens een generaal M.... L.... omringd van talrijke officieren voor de koninklijke tent om hem te vergasten op een speech. De **Gorilla** was ongelukkig stonddronken en verschijnt na lang dralen eindelijk aan den ingang van zijn tent, waggelend op zijn beenen. Niettegenstaande **Gorilla** duidelijk zichtbaar in „kennelijken staat” was, stak onze generaal met allen ernst zijn speech af. Plotseeling valt **Gorilla** hem brullend in de rede: „M.... L....! M.... L....! kom in mijn armen!” en waggelend schuift het monster naar voren om den generaal in zijn pooten te sluiten. Ongelukkigerwijze was de generaal tegen die omhelzing niet bestand en viel achterover, terwijl de **Gorilla**, luidkeels brullende over hem heen donderde en als een zwijn bleef liggen. De aanwezige officieren schoten dadelijk toe, tilden **Gorilla** op en brachten hem in zijn tent om hem zodoende te onttrekken aan de blikken van de soldaten der wacht.

Den volgenden dag maakten de groote bladen den volke diets dat er in het kamp van M.... een hoogst aandoenlijke ontmoeting had plaats gehad, waarbij Zijne Majesteit Koning **Gorilla** zichtbaar bewogen (inplaats van zichtbaar dronken) den generaal M.... L.... in zijn armen had gesloten!

Uit een dergelijke daad van dronkenschap bedachten diezelfde groote bladen later een der schoonste heldenfeiten zijns levens! **Gorilla** was namelijk koning in een land, waar wel

eens watersnood was. Groot gaven de bladen op van de stou- te stukken, die **Gorilla** daarbij uitvoerde. De waarheid echter is, dat hij bij dien watersnood geregeld dronken was en de alleronzinnigste dingen deed, zoodat men meer last dan ple- zier van hem had. Zoo wilde hij eens, toen hij een zwaar stuk in had, dwars over de rivier de W.... loopen, waarin hij na- tuurlijk zou zijn verzopen als zijn adjudanten hem niet met kracht en geweld hadden tegengehouden.

Niet alleen bij dergelijke gelegenheden echter was hij meest- al dronken, maar zelfs bij intochten en andere officieele plech- tigheden, als hij werd verwelkomd door ambtenaren met toespraken, die overvloedigen van liefde en gehechtheid.

Zoo deed hij met zijn tweede vrouw een tocht door de hoofd- stad van zijn land. De vrouwelijke bevolking, die men had wijsgemaakt dat **Gorilla** een vader was voor de kinderen des lands, staken hem hunne kinderen toe, opdat hij ze zege- nen zoude. Maar wel verre dat hij het wenschelijk vond dat de kinderen tot hem kwamen, stiet hij moeders en kinderen vloekend van zich af, ja sloeg zelfs de hand aan zijn degen. De bij zulke gelegenheden gehouden toespraken moest hij gewoonlijk onbeantwoord laten, wegens tijdelijke verstands- verbijstering. Was het echter onmogelijk niet te antwoorden, dan deed hij dat in bewoordingen die een dronken hoerebaas hem zou benijden. Ziehier een proefje zijner vorstelijke wel- sprekendheid, in een rede gehouden met het glas in de hand aan een galadiner in tegenwoordigheid van vele buitenland- sche gezanten: „Mijne Heeren, het Vaderland!.... de Ko- ning!..... en zijn geëerbiedigde Zonen!..... Godverdom- me!” Zooals ge ziet, een rede kort maar krachtig! Zonder ijdele woordenpraal toch alles herdacht waar het op aankomt tot zelfs den god bij wiens gratie hij regeerde.

Schandvlekte hij, dusdoende land en volk, een andermaal had zijn dronkenschap de meest rampzalige gevolgen voor zijn „geliefde” onderdanen kunnen hebben. Tijdens een oor- log tusschen twee groote mogendheden namelijk liep de dron- ken **Gorilla** met de oorlogsverklaring aan een dier mogend- heden in zijn zak. De dringende vertoogen zijns ministers hielpen niet, maar gelukkig wisten anderen hem over te ha- len, zich naar bed te begeven en toen hij zijn roes had uitge- slapen was hij het geval geheel vergeten. Zoo zouden door een daad van dronkenschap van **Gorilla** duizenden en dui- zenden kinderen des volks een rampzaligen en vroeg- tijdigen dood gevonden hebben en duizenden weduwen en wee- zen hun mannen en vaders hebben beweend. Dat **Gorilla** zich van zulke dingen niets aantrok, moet ons niet verwonderen,

waar wij weten dat hij zijn geliefde volk bestempelde met de namen „stomme ossen, canaille en rapaille”.

Een andermaal wilde hij een deel van zijn grondgebied verkoopen aan een vreemde mogendheid, wier vorst hem daartoe had weten te verleiden door middel van een zijner minnaressen. In dit voornemen om land en volk te verschacheren werd hij alleen verhinderd door de tusschenkomst van een derde mogendheid, die hare belangen daardoor bedreigd achtte.

Behalve deze daden van „Staatszorg” is er op dit gebied niets anders van hem bekend, dan dat hij 's lands belangen, gelijk we reeds opmerkten, nauw betrokken achtte bij de uniformen van zijn soldaten, ja zelfs bij die zijner lakeien, waarop hij mede zeer nauwkeurig toezag. Onder aan de broek der bedienden zaten, naar wij meenen, twee knoopjes. Die knoopjes moesten beide boven de rijlaarzen uitkomen. Eens ontmoette hij een lakei, bij wien een der knoopjes onder de rijlaarzen was verborgen. De man heette niet gekleed en kreeg een maand schorsing! Is het te verwonderen, dat de lakeien, die hem in de verte zagen aankomen, niet wisten hoe gauw zij zich uit de voeten zouden maken en soms bepaald vluchtten in huizen?

Bij zulke dingen bepaalde zich echter zijn dronkemansgeest niet alleen. Dikwijls moest hij zich natuurlijk ook bezighouden met opsporen van allerlei middelen ter verfrissing en dan kon men hem zien zitten, omringd van wel vijftig keukenboeken, waarin hij zich verdiepte om zijn eigen menu te maken. Bij die gelegenheid was dikwijls de telegraaf tusschen zijn paleis en zijn heele rijk uren lang in werking. Wie echter meende dat die drukke correspondentie liep over gewichtige staatszaken, vergiste zich. Och neen! **Gorilla** verlangde onmiddellijk... een haring of wel een andere vischsoort, soms in zijn land geheel onbekend.

Als hij soms bij al die gewichtige⁽¹⁾ zaken nog tijd over had, bemoeide hij zich veelal met dingen waar hij volstrekt geen verstand van had. Zoo liet hij eens een houten gebouwtje in zijn park zetten. Dat moest natuurlijk dadelijk klaar en er werd dan ook dag en nacht aan gewerkt. Op zekeren avond kwam **Gorilla** eens kijken en ziet de teekeningen liggen van het gebouw. Hij neemt ze op en verscheurt ze, zeggende: „Wat 'n stomme kerels, dat ze nog een teekening noodig hebben om dat te bouwen!”

Men behoeft na deze staaltjes niet te vragen wat een beul **Gorilla** was voor zijn omgeving.

Zijn eerste vrouw, die, volgens iemand die veel aan de hoven

verkeerd had, een der meest gedistingeerde vorstinnen van Europa was, beleedigde hij op de schandelijkste wijze. Ofschoon hij vorst, echtgenoot en vader was, bezocht hij op zekeren dag een bordeel zijner hofstad. Zijn vrouw, daarvan verwittigd, zond hem daar, voor zijn straf, een galarijtuig, bespannen met zes paarden.

Letterlijk niets was hem heilig: Zoo had hij dezelfde maitres als zijn zoon en deze vond eens bij haar een sigarenkoker, dien zijn moeder aan zijn vader had geschonken. De zoon bracht het aandenken weder naar huis.

Aan een andere maitres schonk onze held een zeldzaam snoer paarlen, dat aan zijn moeder had behoord! Men kon de bijzit daarmede getooid zien in de schouwburg.

Het spreekwoord: zooals de waard is vertrouwt hij zijn gasten, vond zich ook te zijnen opzichte bewaarheid.

Een zijner adjudanten of ordonnans-officieren moest op zekeren dag naar Parijs en werd door de vorstin verzocht, zich te belasten met het overbrengen van een kostbaar pakje. De vorst, die zijne echtgenoot naar zich zelve beoordeelde, dacht aan overspel en noodigde de officier uit tot een wandelrit. Nauwelijks was hij buiten de residentie, of hij voegde hem toe, in zijn kazernetaal, te gemeen om hier woordelijk weer te geven: „Jij slaapt met mijn vrouw”.

De officier nam natuurlijk zijn ontslag.

Zelfs in het openbaar, bij officieele plechtigheden, zag hij er niet tegen op, zijne echtgenoot uit te schelden. Zoo ging hij op zekeren dag, begeleid van zijne adjudanten, naar zijn gemalin, die hem wachtte, omringd van hare hofdames. Nauwelijks was **Gorilla** binnen of hij voegde haar toe: „Kanaille” en ging weer heen!

Bij beleedigingen bleef het echter niet alleen, onze ploert mishandelde haar zelfs.

Eens stooft hij driftig, na zulk een tooneel à **Sganarelle**, uit haar kamer en zag den gouverneur van zijn zoon in den corridor op en neer wandelen. Hem zonder reden verdenkende van beluistering, wierp hij hem op den grond en trapte hem de borst in.

Zoo openbaarde zich zijn **Gorilla**-natuur tegenover allen, die met hem in aanraking kwamen.

Tegen hoogleraren eener inrichting, waarvan hij beschermheer was en met wie hij eens een verschil van meening had, trok hij zijn degen!

Een zijner kamerheeren gaf hij een schop, omdat hij gerookt had. Een ander, een zijner adjudanten, kwam hem mededeelen, dat hij verloofd was met mejuffrouw..... „Zoo”, luid-

de het antwoord, „ben jij geëngageerd met de dochter van die....” volgde de scheldnaam van een vroeger anti-vorstelijk gezinde partij. 's Middags daarop ging hij wandelen met dienzelfden adjudant. Toen zij beiden waren gekomen op een smal bruggetje, gaf de vorst hem een duw, waardoor de adjudant in den vijver viel. Alsof er niets gebeurd was, liep de vorst door. De adjudant liet zijn koffers pakken en ging heen.

Dergelijke hondsche bejegeningen ondervonden ook de dames van het hof der tweede vrouw van **Gorilla**, die blijkbaar op zijn ouden dag niet meer zooveel van de vrouwen hield als vroeger. Langs zijn paleis te S.... namelijk liepen balcon, waarop de dames dikwijls gewoon waren een luchtje te scheppen. Op een goeden dag bemerkte hij de dames op het balcon en geeft woedend last de ramen dicht te spijkeren! De dames wendden zich tot zijn vrouw en deze weet in een gunstig oogenblik de belofte van hem te verkrijgen, de ramen niet dicht te laten maken. Iets later gaf hij evenwel bevel de balcon af te zagen.... zijn woord had hij dus gehouden!

Soms pakte hij zóó smerig uit dat zelfs zijn omgeving — en dat wil wat zeggen — hem walgelijk vond.

Op een tocht in het zuiden van zijn land werd hij door een schaar edellieden als eerewacht vergezeld. Het paard van een der heeren die naast het rijtuig reed, begon te steigeren, zoodat de ruiter, vreezende voor ongelukken, het paard de zweep deed gevoelen, waarop **Gorilla** hem toevoegde: „v.... E.... sla jij Godverdomme je luizen!” Schaamrood zag de edelman voor zich en waagde het niet meer zijn paard een aanmaning tot kalmte te geven.

Tegenover zijn ministers gedroeg hij zich even ploertig.

Aanvankelijk had hij ministers, die tenminste iets beduidden, maar wegens hun ernst stak hij den draak met hen onder zijn hofrekels. Een zijner eerste ministers wilde hij zelfs te lijf, zoodat deze zich in staat van verweer moest stellen. Een andere minister kwam hem in plechtige audiëntie het bericht brengen dat een zijner ambtgenooten was overleden. „Zoo”, werd hem toegevoegd, „is die schoelje eindelijk kapot!” De minister dorst niet meer te zeggen dan dat het hem leed deed dat de vorst zich op deze manier uitliet over een man die zoo lange jaren naar zijn beste weten het vaderland had gediend en dien hij als premier aan Zijne Majeesteit tot die hooge waardigheid had voorgedragen. Het zal zeker wel niemand verwonderen dat **Gorilla** ten laatste geen andere ministers en raadslieden kon krijgen dan beginsellooze schurken en ellendige hof-ploerten.

Behalve aan Bachus was zijn dierbaar **Gorilla**-leven voor de andere helft aan Venus gewijd. Vooral in het buitenland zijnde hij zoo liederlijk, dat zelfs de meeste vorsten van Europa vermeden **Gorilla** op hunne reizen te ontmoeten. En dat wil wat zeggen, want die heeren hebben al zeer weinig recht den neus op te trekken voor anderen. Maar toch deden zij het nog over hun neef **Gorilla** en terecht. Te L.... waggelde hij smoordronken over straat en liep gevaar door de ruiten van de bazar te rollen. Te V. deed hij op klaarlichten dag de vuilste sletten in het logement komen waar hij logeerde, terwijl hij de villa A. geheel bevolkte met veile deeren. Te C. in het Hotel R. vertoonde hij zich naakt als een zwijn in den tuin, terwijl dames voorbijkwamen. Een Amerikaan, die met zijn vrouw en dochters in dezelfde plaats gelogeerd was, dreigde hem voor zijn raap te blazen als hij zich niet behoorlijk kleeedde,.. ..klaagde hem bij de politie aan wegens „aanslag tegen de goede zeden”. **Gorilla** werd daarop gedagvaard, maar antwoordde dat hij „onschendbaar” was en heesch ten teeken daarvan boven het logement de vlag van zijn land, die met roem gewapperd had op alle zeeën en nu moest dienen tot bescherming van de bestialiteiten van dezen mandril.

In diezelfde plaats noodigde hij Dr. M., een zeer achtenswaardig geneesheer, als gast aan zijn tafel. Onze eskulaap verscheen, deftig in zwarten rok en witte das. De vorstelijke gastheer was gestoken in een vuil lakensch vest en leidde het gesprek recht vorstelijk in met deze taal:

„Julie doktoren hebt toch een lekker baantje! Je komt bij alle vrouwen en kunt overal je vingers insteken”.

De geneesheer antwoordde, dat hij niet gekomen was om smeerlapperij te hooren, nam zijn hoed en vertrok.

Onze **Gorilla** heette ook een beschermer van „de schoone kunsten”. Op zekeren dag zag hij in een bazar schilderwerk op porcelein.

„Wie heeft dat gemaakt?”

„Mejuffrouw R....d.”

De kunstenaars werd ontboden. Hare oogen en ander natuurschoon wekten den „kunstzin” van onzen Mecaenas, die haren vader deed komen en hem aanbood, zich te belasten met de zorg voor hare verdere ontwikkeling. De papa was een man, rijker aan talent dan aan geld, en deed de eerste oogenblikken denken aan het versje van Béranger:

Ah, monsieur le Sénateur

Quel honneur! quel honneur!

Maar eenigszins bekend met het begrip door den vorst ge-koesterd omtrent kunst en schoonheid, waagde hij het te vra-gen, wat het lot zijner dochter zou zijn na de voltooiing van hare artistieke opvoeding.

„Wel, ik zal haar verbinden aan den schouwburg van mijne hofstad”.

Papa maakte bezwaar, waarop **Gorilla** heel zijn vuile ziel blootlegde in de opmerking: „Wel, als ik voor haar betaald heb zal ik toch wel met haar kunnen doen wat ik wil”.

De Mecaenas bleef nuchter van zijn boutje.

Zijn stierenaard deed hem gelijken op god Apis en hij wilde dan ook als andere goden bediend worden door nimfen, want hij was „zeer vernikkerd” (om een officieele uitdrukking van den gouverneur-generaal Ryklof van Goens te bezigen) op maagdelijnen. Hij deed dus nimfen opsporen en uitkiezen. Mevrouw P....d, te C. zag daarin een toekomst voor haar dochter. Zij had gehoord dat de vorst behoorde tot een kerksch, bijbelsch, theologiseerend volk. Zij verbeeldde zich dus dat hare dochter hem zou moeten voorlezen uit de bergrede: „Zalig zijn de reinen van harte, want zij zullen god zien”, of uit Paulus' **Brieven** over de toovermacht van Christus' kruis. Maar het gold hier een ander kruis. De nimf moest den afgeleefden god telkens na zijn bad in zijn kruis kittelen om zijn bijna-uitgebluschten mandrilaard weder te doen ontvonken. Moeder P....d, bijtijds ingelicht, zag van het „goddelijk” eerbetoon af. Maar zij rilde van afgrijzen bij de gedachte aan de beleediging waaraan haar onbedorven, met zorg en liefde opgevoed kind had blootgestaan. Zij, een christelijke en republikeinsche vrouw, en anderen voel-den afkeer opwellen van de bloem eener natie, die hulde be-wees aan zulk een ondie; van predikanten die God elken Zondag smeekten om het behoud van zijn kostelijk leven, van officieren of „mannen van eer” die zich vrijwillig verlaagden tot adjudanten bij zulk een „vuilbuik”, van rechters, die in naam van dezen straffeloozen moordenaar, onschuldige medeburgers veroordeelden tot gevangenisstraf; van dichters, verrotte volksvertegenwoordigers en hoogepriesters der openbare meening, die hun wierookkelken aan stukken sloegen op den rooden neus van dat zwijn.

In eigen land hield hij even beestachtig huis. Op zijn 46e jaar deed hij een reis door het zuiden van zijn rijk, waarvan wij boven reeds spraken. Er woonde toen in het gehucht A. een beeldschoone boerendochter, de eenige steun van bejaarde lieden. Koning **Gorilla** zag die dochter aan het hek staan,

gebood zijn koetsier stil te houden en begaf zich in de woning van den boer. Hij wist te bewerken dat de dochter hem den veestal zou laten zien. Daar gekomen zwichtte het onnoozele kind voor zijn schoone beloften en bedreigingen, hij onteerde haar en op den bepaalden tijd verscheen de vrucht van koning **Gorilla's** „liefde” tot zijn volk!

Zijn kunstliefde, waarvan hij in het buitenland reeds zulke schitterende bewijzen had gegeven, liet zich ook hier niet onbetuigd.

Eens liep onze Mecaenas te wandelen toen plotseling zijn bekende lust bovenkwam in „de studie naar het naakt-model”. Een boerenmeid uit A. . . . kwam langs den weg gewandeld en kreeg bevel zich naakt uit te kleeden. Toen ze hieraan niet gereedelijk voldeed, gaf de adjudant haar te verstaan, dat de vorst haar geld zou geven en mooie kleeven. Hierdoor overgehaald ging zij er toe over. Nadat de vorst zijn studie had voltooid, werden haar kleeven baldadig in het water gworpen en liet men haar naakt op den weg staan. Des avonds kreeg zij geld en kleeven.

Soms ook organiseerde hij om zijn bestialiteit bot te vieren „volksfeesten”, waarover de bladen dan uitweidden als bewijzen van 's vorsten liefde voor het volk. Vorstelijke „liefde” — bij vorsten gelijkbeteekenend met dierlijke wellust — was er dan ook bij in het spel, dat bestond in mastklimmen door boerenmeiden van het gehucht U. . . . Ten aanschouwe van zijn beminde volk was de vorst dan zoo minzaam en nederbuigend die meiden wat men noemt „een gatje” te geven, om ze dan, vlak onder de paal staande, na te staren in de mast, met half dronken uitpuilende oogen, stralend van „liefde”, opgewekt door het sansculottisme (broekloosheid) dezer boerendeernen. Wat kon men meer verlangen van een vorst, die zooveel liefde betoonde zelfs voor sans-culottes.

In die omgeving was onze stier recht op zijn plaats. Het speelgoed moest voor den woesteling niet al te teer zijn. Toen hij indertijd zijn warm vleesch nog betrok uit de G. . . . d. . . . sche stad A. werd hem daar eens „aangevoerd” een zeer jeugdige Française. Dit speelgoed bleek te fijn te zijn. . . . midden in den nacht werd het arme kind kermende zijn paleis uitgedragen, klagende: „ce n'est pas un homme, c'est un taureau” (dat is geen man, dat is een stier)!

Na den dood zijner eerste vrouw en misschien reeds gedurende haar lven hield hij het met een opera-zangeres Madelle A. . . die hij tot gravin wilde verheffen om 'n morganatisch huwelijk met haar te sluiten. Zijn oom en anderen werkten hem echter daarin tegen, waarop het huwelijk met de opera-zan-

geres sleepende bleef en geheel afsprong toen **Gorilla** zin in een ander boutje kreeg, een jeugdige prinses uit een klein stamhuis. De grijze **Gorilla** huwde haar dan ook, hoewel zij reeds vroeger kennismaking had aangeknoopt met **Gorilla's** oudsten zoon, tengevolge waarvan een breuk ontstond tusschen **Gorilla** en diens zoon. Dit nam echter niet weg dat de jonge stiefmoeder nog geruimen tijd lang liever gediend was van den zoon dan van papa, waaraan evenwel een einde kwam toen zoonlief in een ander land kwam te sterven, naar men zegt, afgemaakt door iemand met wiens vrouw hij in overspel was bevonden.

Gorilla beschouwde die tweede vrouw, wat hij trouwens alle vrouwen deed, als niet veel minder dan een bijzit, en ontzag zich dan ook niet haar herhaaldelijk zijn wantrouwen te kennen te geven op een wijze, die hemzelf het meest compromitteerde, gelijk eens bleek toen haar in zijn bijzijn en in tegenwoordigheid van vele anderen een telegram werd overhandigd. Zij brak dat open en overhandigde het ter lezing aan haren vorstelijken gemaal, die haar daarop in aller tegenwoordigheid recht vorstelijk antwoordde: „Nou ja, je belazert me toch niet!”

Als men in aanmerking neemt hoe **Gorilla** blijkens bovenstaande zijne vrouwen en zijn hooggeplaatste bedienden behandelde, behoeft men niet te vragen wat de zoogenaamde lageren hadden uit te staan en de werklieden waarmee hij zoo nu en dan in aanraking kwam. Ontelbaar zijn de plagerijen en gruweldaden jegens dezen bedreven.

Zoo hield hij er twee hofjagers op na, die op zijn koets moesten staan. Een dier jagers kreeg bevel dat hij zich gereed moest houden, want dat **Gorilla** wilde uitrijden. De man verschijnt gekleed en gereed, doch nauwelijks ziet **Gorilla** hem of hij begint uit te varen en voegt hem toe: „Ik wil godverdomme zoo'n leelijkert niet hebben, laat de andere komen!”

Een ander maal was hij nijdig over het lang uitblijven van een kist met tuig voor de paarden van zijn dochter en verhaalde zijn gram op een ongelukkige ordonnans, die hem niet begreep omdat **Gorilla** zelf tegen de hofétiquette had gehandeld. Eerst bulderde hij hem toe: „Ik ontnem je Godverdomme het medaillegeld (de ordonnans had namelijk een paar medailles, waaraan een toelage was verbonden). Toen de ordonnans hem daarop eenige nadere inlichtingen wilde geven, brulde **Grilla**: „Hou je bek, Godverdomme, 14 dagen inhouding van je traktement”. De ordonnans ging verslagen heen. Soms hield hij op zijn manier ook harddraverijen, waaraan hij echter zelf niet meedeed. Hij bleef kalm op zijn paleis en liet

een zijner bedienden opstijgen. Deze kreeg dan last in en onmogelijk korten tijd naar een zekere plaats te rijden en vandaar een bewijs mede te brengen dat hij er werkelijk geweest was. Met het horloge in de hand stond **Gorillo** hem af te wachten en wee hem die over tijd kwam.

Eens kwam hij te A.... aan om zich naar L... te begeven en eischte dat de koetsier in een ondoenlijk korten tijd hem daarheen zou brengen. De koetsier beweerde dat het onmogelijke werd gevorderd, daar de paarden er onder zouden bezwijken.

„Dan rijdt je ze Godverdomme maar kapot!” luidde het bevel van **Gorilla**. De koetsier kwam tengevolge van het vallen van een der paarden 10 minuten te laat te L... en werd daarom onmiddellijk voor een maand geschorst. En gold al die haast nu een staatsbelang? Och neen, eenvoudig een afspraakje met een boerenmeid te L... woonachtig, waarmede **Gorilla** den nacht wilde doorbrengen en met wie hij op 'n bepaalden tijd afgesproken had. Voor overspel moest dus een huisvader in zijn loon gekort en moesten de paarden doodgereden worden.

Maar bij zulk ergerlijk tarten en plagen bleef het nog niet eens. Hij maakte zich ten aanzien van zijn personeel schuldig aan mishandelingen, zóó gruwelijk, dat Nero gemakkelijk bij hem een lesje had kunnen nemen. Eens toen hij op zijn paleis te S... gelogeerd was gedroeg hij zich als een echte Rus; hij schopte en trapte de arbeiders.

In een zijner andere paleizen had hij een nieuwe badkamer laten inrichten, die hij op zekeren morgen met een paar adjudanten kwam bezichtigen. Een lakei, zijn koninklijken meester op dat uur in dat vertrek niet verwachtende, opende zonder erg de deur om eenige werkzaamheden te verrichten. Verschrikt den vorst daarte zien, en te „storen”, trekt hij de deur weer dicht en wil zich verwijderen. „Hier... Godverdomme, hier!” klonk het uit den vorstelijken mond des koninklijken meesters. De man gehoorzaamde. De koninklijke meester beval dat de bediende geheel gekleed in de badkuip zou gaan liggen. De man gehoorzaamde. De koninklijke meester zette allebei de kranen open. De man uit „het geliefde volk” bleef liggen totdat het water aan zijn lippen kwam. Toen wilde hij zich oprichten, omdat hij anders stikken zou.... doch „de man van de wereld”, het vorstelijk zwijn, de koninklijke verdoemeling, gaf den slaaf met zijn lompen stierenpoot een trap op de buik, zoodat hij bewusteloos ineenzonk. Maanden lang bleef hij onder dokters handen en nooit is hij geheel genezen. Een andere lakei verbood hij in zijn nabijheid te komen tot straf omdat hij een schildwacht gewaarschuwd had dat de

vorst aankwam. Eenigen tijd daarna zag hij dien lakei in zijn paleis, waggelde naar hem toe en gaf hem vloekende met de woorden „ben je daar weer schoft!” een trap, dat de man er bij neerviel. Had een generaal die in de nabijheid stond den vorstelijken ellendeling niet opgevangen, dan was hij zelf ook tegen den grond geslagen. Toen de man het waagde nog eens om te kijken naar zijn „weldoener”, kwam deze opnieuw vloekende op hem los met de woorden: „Wat, durf je nog om te kijken!” Een derde lakei werd op even ergerlijke wijze door den vorst mishandeld, zoo ergerlijk dat de ongelukkige van schrik (van opgekropte woede misschien) het spraakvermogen verloor, om het naar de verklaring van den geneesheer wellicht nimmer terug te krijgen.

Het vorstelijk zwijn geneerde zich nooit en was buitengewoon zindelijk. Op zekeren morgen waterde de onverlaat in 'n spons en wierp die daarna een kamerdienaar in het gezicht! De man had niet den moed hem een dolk in het hart te stooten. Dat zou men ook „Koningsmoord” genoemd hebben inplaats van afmaking van een dollen hond.

Wreedheid en geldzucht gaan gewoonlijk hand in hand en zoo schraapte ook **Gorilla** miljoenen guldens bijeen, zonder hart voor zijn arme onderdanen, die dit alles met hun zweet en bloed moesten betalen. Wel had hij zorg voor zijn paarden en de berooide schatkist moest de stallen betalen, die op paleizen geleken, terwijl tal van onderdanen moesten wonen in krotten, ja soms geheel van woning waren verstoken.

En voor dezen afschuwelijken **Gorilla** bogen ministers, volksvertegenwoordigers, generaals, admiraals, rechters, predikanten, en al wat zich „hoog” waande in den staat. Zij hadden altijd den mond vol van geliefd stamhuis, geëerbiedigd hoofd, ja noemden **Gorilla** zelfs een modelvorst, alleen omdat hij een **gekroonde Gorilla** was en wijl zij gevoelden hem als hoofd te moeten huldigen hunner bende, die het aanlegde op de verblindings, de onderdrukking en de uitzuiging des volks.

Alleen het **werkvolk** durfde zijn afkeer toonen. Walgende van zóoveel gemeenheid en zijn slavenjuk moede, gaf het luide zijn ontevredenheid te kennen en kwam in verzet. Wel werden velen hunner gruwelijk vervolgd, wel werden edele mannen die hun voorgingen in den strijd gelasterd, gekerkerd en mishandeld, maar het volk hield moedig vol, ja streed te feller naarmate de tegenstand heviger werd, totdat het eindelijk de palm der overwinning wegdroeg die weggelegd is voor alle dapperen en braven die strijden voor het Rijk van

VRIJHEID, GELIJKHEID en BROEDERSCHAP